

ՄԵԼԿ

Տարեկան գինը 10 ռուբլի, կես տարվանը 6 ռուբլ.
Առանձին համարները 7 կոպեկով:

Թիֆլիսում գրվում են միայն խմբագրատան միջ.

Մեր հասցեն. Тифлисъ. Редакція «Мшакъ».
կամ Tiflis. Rédaction «Mschak».

Խմբագրությունը բաց է առևտրական 10—2 ժամ
(բացի կիրակի և տոն օրերից):

Ցայտարարությունը ընդունվում է ամեն լիցուով:

Ցայտարարությունները համար վճարում են
խաբարանի տնային 2 կոպեկով:

Համասիրիւ Միասնան, Տեղեմար և Արտաշէս Ռոստոմեանները Հրապարակում են
ազգականներին և ծանօթներին ներկայ գտնվել ՄԿՐՏԻՁ ՄԿՐՏԻՁԵԱՆ ՌՈՍՏՈՄԵԱՆ-
ՅԻ Հոգեհանգստին, որը լինելու է կիրակի, ապրիլի 12-ին, Գառնիյանց եկեղեցում
պատարագից յետոյ, ժամը 11½-ին:

1—1

ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹԻՒՆ

Նոր ընտրություն.— ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Ֆոր-
տեյի դոնը. Մարտի 8-ի ժողովի մասին. Նամակ
Արտաշէսին. Նամակ Մոսկովայից. Ներքին լուրեր.
—ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Մայիսի մեկը. Տեղեկու-
թյուններ Կ. Պոլսից. Հայ պանդուխտները Ամերի-
կայում. Երգերով անտառները. Արտաքին լուրեր.
—ԽԱՌՆ ԼՈՒԿԵՐ.—ՀԱՆՈՒՍԻՒՆԵՐ.—ԲՈՐՍՍԱ.—ՑԱՅ-
ՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—ԲՈՒՆԱՍԻՐԱԿԱՆ. Պարսկ գա-
տաւոր:

ՆՈՐ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

Երեկ ստացվեցան Թիֆլիսում մասնաւոր
հեռագրերի եղծածները և վարչապա-
տից: Ահա մոտաւորապէս հեռագրերի
բովանդակութիւնը:

«Թիֆլիսի թեմական պատգամաւորի նոր
ընտրութիւն է նշանակված կիրակի օր,
ապրիլի 19-ին: Ընտրողական ժողովին կը
նախագահէ Աղուանեան եպիսկոպոսը: Մար-
տի 8-ի ժողովի բեկման հարցը վճռվել է
Սինոդում չորս ձայնով ընդդէմ երկուսի»:

«Մշակի» խմբագրութիւնը տեղեկանալով
այդ հեռագրերի բովանդակութեան մա-
սին, անմիջապէս հեռագրից վարչապատ-
նի մի քանի ժամից յետոյ պատասխան տա-
ցաւ թէ լուրը ճիշդ է: Աղուանեան սըր-
բազանն արդէն պատրաստվում է ծանա-
պարհ ընկնել գէպի Թիֆլիս»:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՖՈՐՏԵԼԻ ԶՈՂ

Պ. Գ. Ստեղծականից բռնած գիրքը կաթողի-
կոսական հարցում ճնշող տպագրութիւն գործեց

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՊԱՐՈՆ ԴԱՏԱԻՈՐ

Այդ կոչումով դիմում եմ ձեզ, ոչ որ դուք ի-
րաւ դատաւոր էք, իրաւունքի և ճշմարտութեան
փորձակներ ձեզ այդ կոչումը, յանձն առած
լինելով կատարել դատաւորական մի գեր-
ազան և պահպանողական անուններով կըլըլած
կուսակցութիւնների դատի նկատմամբ, որ արդէն
սկսում է համը տանել և մինչև իսկ թեմաների
դռնաւոր հորիւնքին այն խճճութեան, այն խեղա-
թիւրոշման, այն արձակ համարձակ ստաւանու-
թիւնների, նենգաւոր մեկտրութիւնների, յիշալը-
ջութեան, որոնց առջև ամենեւին կանգ չէ առ-
նում, յոյժ չէ կիտում մրտադր մամուլը:

Այդպէս ուրեմն, պարոն դատաւոր, դուք եւս,
եկարձեւելով որ հասարակութեան ամեն մի ան-
դամ իւրաւունքը ունի իրան ոչ միայն ազգի
անդամ, այլ և լաւ անհրաժեշտ հասարակութեան
կարեւոր գործով թէ խօսքով նպաստելու այս
կամ այն գաղափարի իրագործման, բոլորովին
տաղտկացած իրողութիւնների անվայել դարձ-
վածքներից՝ «վտանգում եք» ատենան բաց անել
«Արձագանք» թերթի կայսերութիւնը վրա և ձեր
տպագրութիւններով դնել հասարակութեան առ-
ջև ազատ ու պահպանող կոչված կուսակցութիւն-
ների պատկերը, նրանց գործերն ու մտքերը և
ապա սրանց վրա դրոշմել ձեր դատաստանի կնի-
քը: Կարծում եք, որ դուք այդ կարող էք անել,

այն մարդկանց վրա, որոնք ոչ միայն խորին յար-
գանքով էին վերաբերվում նրա համակրելի ու
խաղաղ տարրերին, այլ և հաւատացած էին, որ
մարդ-Ստեղծականից՝ ստոր չէ թաւաւա-
գիր-Ստեղծականից: Հիասթափութիւնը եւս ա-
ռաւել սաստիկ էր այն պատճառով, որ պ. Ստե-
ղծականից իր հասակի արեւմտեւորն է դառնում
և այժմ աւելի քան երբեք պէտք է դերադասել
ազգային անարարտ անուն թողնելը կասկածելի
դժնակիցների շողջարկութիւնից: Որքան չնչին
էր հրապարակ, այնքան քիչ բարոյական ոյժ էր
հարկաւոր չը գալթադիւր համար և պ. Ստե-
ղծականից բոլոր անկեղծ յարգողները իրաւունք
ունենաւ սպասելու, որ այդքան ոյժ յամենայն դե-
պք կը գտնվի «Պէպո»-ի հեղինակի մէջ:

Երբ որ անցնում չը յիշող ու ազգային վրա
մտածելու իրաւունքը չունեցող մարդիկ նստում
են երկու աթոռի մէջտեղը և վայր են ընկնում,
ոչ ոքի սիրտը չէ ցաւում, որովհետեւ այդ ողորմելի
արարածները հենց նրա համար են ստեղծված,
որ վայր ընկնեն: Երբ որ աղուանեան աղուանների
գովասանքներից շողջարկված բերաններից վայր
են գցում պանրի կտորները,—ոչ ոք չէ վրդու-
լում, որովհետեւ աղուանները ստեղծված են աղ-
ւաններից խաղաղութեան համար: Բայց երբ յայտնի
անհամարձակ մարդկանց ֆորտէյներից խաղաղութեան
է հայ գրականութեան արեւոր կողմիցներից մէկը,
մարդու սիրտը կորաւորվում է ցաւից, զայրոյթից
ու ամօթից: Մարտի 8-ին պ. Ստեղծականից
գլուխը դարձաւոր պսակի դափնեայ տերեւներից
շատերը թաւաւեցան ֆորտէյի հերոսների անմա-
քուր համբոյններից, թաւաւեցան այն դափնիները,
որոնք տրված էին մարդ-Ստեղծականիցին, և
հարկաւոր բաց նամակներն ու հաղարարուր փակ
նամակներ չեն կարողանալ այլ եւս կեանք ներշն-
չել:

որովհետեւ դուք ամեն կուսակցութիւնից դուրս
էք և ամեն համախոհութեան անպայման ենթարկ-
վող չէք: Դուք, պարոն դատաւոր, տիրապետու-
մարդ էք, ձեր միտքը, սիրտը, ձեռքը ոչ ոք կա-
շառել կարող չէ: Դուք բարի, շատ բարի: Այդ-
պիսի մի դատաւորի պէտք չաւ կայ, ուրեմն բա-
րով էք եկել: Միայն սրբան ծանր գործը էք ձեռք
դարձում դուք, պարոն դատաւոր:

«Երեկայ ժամանակում, երբ մեր կեանքում
գործող կուսակցութիւնները արդէն կորցրել են
միմեանց հասկանալու լրջութիւնը, շատ դժուար
է կողմնակի մարդու համար ցոյց տալ այս կամ
այն կողմի թերութիւնները առանց որ և է կու-
սակցութեան կողմնակից համարելու»:

Ահա նախաբանը, որով դուք, բարեկամ Պա-
տոնի և ճշմարտութեան, բաց էք անում ատեա-
նը: Ձեր դիմացը կանգնած կողմերը միմեանց
հասկանալու լրջութիւնը չունեն ու դուք էլ զըմ-
պարստում էք այս կամ այն կողմի թերութիւննե-
րը ցոյց տալ առանց որ և է կուսակցութեան
կողմնակից համարելու: Կրակի ու ջրի մէջտեղ
էք, արդարեւ, կուսակցութիւնից դուրս լինելը ձեր
պարծանքն է, որից դառնել չէք ուզում, ան-
կախ դիմք ունենալու համար, իսկ թերութիւններ
ցոյց տալը ձեզ որ և է կուսակցութեան կողմնա-
կից պիտի համարել տայ:

Եւտարմունք: Կարեկցելի էք, պարոն դատաւոր:
Մի Գորդեան հանգուց ունիք խղճում, ու Ալէք-
սանդը Մակեդոնացի չէք դուք:

Ձեզ ներքի ինձ ունիմանս անելով, այսինքն
ոտամատների ծայրերի վրա գնալով, մօտենալ ձեզ
և խորհրդաբար հետեւալը ձեր ականջին փո-
փալ,—աւելի սիրելիք ճշմարտութիւնը և նրան

չեւ այդ թաւաւած տերեւներին: Զուր է պ. Ստե-
ղծականից իր վարմունքն արդարացիաւ համար
ընդհանրութեան չափն ու եկեղեցու բարօրութիւնը
մէջ բերում: Ոչ մի ընդհանրութեան չափ և ոչ մի
եկեղեցու բարօրութիւն չէ պահանջում որ մարդ
հրապարակաւ յայտնելով թէ ինքն անպայման
խորմեւն անաւակն է, մի և նոյն ժամանակ միայն
այն կուսակցութեան հետ, որի կանդիդատ էր պ.
Ս. Ստեղծականի, յայտնի հակախորմեւն ան-
կաւր:

Անպայման խորմեւնական լինել կը նշանակէ
աշխատել որ անպատճառ անպայման խոր-
մեւն անաւակն անարը ընտրվի պատգամաւոր և ոչ
թէ հակախորմեւնական...

Պ. Ս. Յովհաննիսեան անպայման խորմեւնական
չէ, որովհետեւ նա բացարձակ յայտնել է, որ ձայն
կը տայ (եթէ պատգամաւոր ընտրվի) այն կաթո-
ղիկոսացուներին, որոնց կը ցանկանայ տաճկա-
տանցի հոգեւորական ու աշխարհական պատգա-
մաւորների մեծամասնութիւնը, այսինքն թէ այս
կամ այն պատճառով նրանց մեծամասնութիւնը
ցանկանայ ընտրել խորմեւն կաթ. Ալեքսանդրի կամ
Վահրամ կաթ. Մանուկեան, պ. Ա. Յովհաննիսեան
էլ իր համար «նուիրական պարզ» կը համարի
«ձայնակցել տաճկաւ պատգամաւորներին»:
Բայց այդ դեռ չէ: Գայտնի է, որ պ. Ա. Յով-
հաննիսեան արտասուելով մի արտասահմանի հայ
լրագրից խորմեւնական խորմեւնի մասին զրաժ յօդուածը,
բաց էր թողել այդ յօդուածի վերջին մէկ-երկու
տողը, որտեղ յայտնվում էր այն միտքը, թէ Հայ-
րիկը այժմեան ամենաարժանաւոր կաթողիկոսա-
ցուն է (նոյն ժամանակը «Տարազ» շաբաթաթերթին
էլ արտասուել էր նոյն յօդուածը, բայց ամբողջա-
պէս, այսինքն վերջին տողերն էլ): Այդ փաստը
ցոյց է տալիս, որ պ. Ա. Յովհաննիսեան այժմ
դէմ է խորմեւնի կաթողիկոսանալուն, և իրա-
ւունք է տալիս մեզ ասելու, որ խորմեւնական հայրե-
կի անունը ուրիշ վեց թեկնածուների մէջ զետե-
ղել պ. Ա. Յովհաննիսեանի կողմից ոչ այլ ինչ է,
թէ ոչ «Փորտէյ»: Վերջապէս, նա միշտ կարող
է արդարանալ ասելով, թէ «Ինչպէս ճաշարում եւս
եկայ այն եղբայրացութեան թէ տաճկաւ պատ-
գամաւորների մեծամասնութիւնը անպարտաւոր է

համարում անմահ, պաշտելի և այլն խորմեւն-
ական թեկնածուները, ուստի եւս եւս դրեցի
ոչ ընտրել: Ձէ որ եւս ձեզ ասել էի, որ Թիֆ-
լիսը, Ռոստաւայեքի մօտաւոր կիներոնը պէտք է
միայն ձայնակցի տաճկահայերին»: Այդ էլ որ չը
լինի, նա կարող է պարզ ասել.—«ձեզ ով էր ա-
սում որ ինձ հաւատարմ. չէիք ճանաչում ինձ ինչ
է. եւս ձեզ չեմ ասել մի անգամ ընդ միշտ, որ եւս
Ֆորտէյի համար կարող եմ առանց կարմիրու-
ստաւ ասել և հրապարակաւ պարծենալ, որ գի-
տակցաբար սուտ եմ ասել յաղթելու համար. չէք
յիշում, որ եւս «Новое Обозрение» լրագրի №
2691-ում խոստովանելի, որ Թիֆլիսի քաղա-
քային խորհրդարանի հոկտեմբերի 14-ի նիստում
իմ հակառակորդ պ. Զուգարովին յաղթելու հա-
մար ասել էի թէ նա երկու անգամ ջուլտարկել է
քաղաքապետ ընտրվելու համար խորհրդարանի
նոյն կաղմութեան (СОСТАВ) ժամանակ, թէ եւս հա-
տատ գիտելի, որ նա մի անգամ ջուլտարկել էր
1879 թվին, իսկ միւս անգամ 1891 թվին»:

Գալով պ. Ս. Ստեղծականին, յոյս ունեւոր
Ֆորտէյի ամենայնաւորն հերոսներն անգամ չեն
համարձակվի արդեւ, թէ նա խորմեւնական է ցան-
կանում անմահ կաթողիկոսական դասի վրա:
Պ. Ս. Ստեղծականի կաթողիկոսական հայր-
ցում յայտնի է նրանով, որ միշտ դէմ է
եղել ամբողջ ազգի ցանկացած թեկնածուան-
րին՝ առաջ Ներսէս պատրիարքին և այժմ խոր-
մեւնական հայրիկին: Եթէ ուրիշ ազգայնացիներ չու-
նենային, պ. Ա. Յովհաննիսեանի ու պ. Ս.
Ստեղծականի համերաշխ գործունեութիւնը ընտ-
րութիւնների ժամանակ բաւական էր ցոյց տա-
լու համար, որ նրանց թեկնածուները նոյն մար-
դիկն են:

Նպաստել պ. Ս. Ստեղծականի ընտրութեանը
և հրապարակաւ ասել, թէ «եւս անպայման խոր-
մեւնական եմ»—այդ ամենաբարձր ծիծաղելի բան
է:

Մեր ասածները հաստատում են փաստը: Դրժ-
ւար է երեւակայել, թէ ինչ էր դուք պ. Գ. Ստե-
ղծականից, երբ որ լսում էր անպայման խորմեւ-
նականների արդարանքը՝ «Կեցցէ Ստեղծականի,
Կեցցէ Արքայ Յովհաննիսեան, Կեցցէ Ստեղծու-
ղութեան մասին».—այո, այո, խօսեցէք. և խօ-
սեցէք, ոչ որպէս դատարկ վանկերի դատարկ ար-
ձագանք քարանձաւների ծերպերի մէջ, այլ ձեր
խօսքերի միջով կարծիքներ յայտնելով, որոնք
այսօր մեծ ծառայութիւն կարող են մատուցա-
նել ազգի ինքնաճանաչողութեանը, «որովհետեւ
այլապէս ժողովուրդը միշտ չունի դատելու և
գնահատելու իւր վեհան ու օգտաւոր»:

Ահաւասիկ մեծամեծ խոստովանելի մի հասարակ
ընթերցողի կողմից: Պարոն դատաւոր, կուսա-
կիցներ, ինչքն իրան ծանօթացնում է «Երբեք մի
հասարակ ընթերցող, որ ոչինչ ցանկութիւն չու-
նի մի որ և է անճշտագործութեան անպայման հա-
մախոհ համարուելու ամեն մի գործում»: Ապա
ուրեմն, լսե՛ք նրան: Որքան էլ որ կորցրած լի-
նեք միմեանց հասկանալու լրջութիւնը, բայց
անուշաւ ունեւոր այնքան լրջութիւն, որ համա-
նախը մեր դատաւորին. այլապէս նա որչափ
չէր անի մեզ հետ խօսելով մեզ դատելու: Լսե՛ք
նրան, «թէ ոչ կողմը ասելի արդարացի է և
ոչ կողմը չի կարող վայելել ժողովրդի համակրու-
թիւնը»:

Ներողութիւն, պարոն դատաւոր, փորձել ար-
տուղութեան համար. խօսքս անպայման ձեզ
հետ է:

Դուք սկսում էք մօտենալ բուն ինդիքին մի
երկրորդ խոստովանական նախաբանութեամբ,
որ ձեր ընթերցողի նախախնայն է լինելու այս բո-
լոր գործում: Ահա:

«Մեր գործողութիւնը ոչ միայն շատ մեծ լա-
ներ չունենալու մէջ է, այլ նրանում է, որ հայ
հասարակութեան մեծագոյն մասը շատ ան-

ՄՇԱԿԻ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԻՑ

ԲԵՐԼԻՆ, 8 ապրիլի: Երեկ, երեկոցան 7 ժամին, ռուսաց հրապարակական եկառնական կայսերական զորքը, ներկայ լինելու իր պատվին տուած ճաշին: Կայսրուհին մնաց զեռնայնապատմոր մինչև 9 1/2 ժամը: Կայսրը գնաց միայն երեկոցան 11 1/4 ժամին: «Frane. Zeitung» յայտնում է: Երեկոցան զորքուհի անուանից, որ իր աղջկայ՝ պրինցեսի Մարիայի՝ ընտանական թագաժառանգի հետ նշանվելու վերաբերեալ լուրը անհիմն է:

ՊԱՐԻՉ, 8 ապրիլի: Թէև մինչև այժմ ստացված բոլոր տեղեկութիւնները յայտնում են, որ մայիսի 1-ին կանգնի առանց ծանր միջնադէպերի բանտերի կողմից, այնուամենայնիւ արտաքին գործերի մինիստրը ուղարկեց պրինցեսներին շրջաբերական, որով արգելում է մայիսի 1-ին ցուցեր անել փողոցներում, ժողովներ և հանդիսաւոր գնացքներ կազմել:

Կ. ՊՈԼԻՍ, 8 ապրիլի: Սուլթանը յուզված է ֆերմանի վերաբերեալ հարցի անաջողութեամբ: Երեկ իր պաշտօնական արարածն ուր, սուլթանը, վերադառնալով խորհրդի-Շէրիֆի տնտեսութիւնից, կանգ առաւ նախկին խեղճ իզմայիլ-փաշայի պալատի առաջ, նրա հետ շատ ողորմած վարկեց և նրան իր մօտ ճաշի հրաւիրեց: Այստեղի դիւարապատի վրայ շրջանները այդ դէպքին մեծ նշանակութիւն են տալիս:

ԲԵՐԼԻՆ, 8 ապրիլի: Երեկ ստորագրվեց խաղաղական-յվեցարական առևտրական դաշնագիրը:

ԲԵՐԼԻՆ, 8 ապրիլի: Մի քանի օր առաջ փախաւ Ֆրանկֆուրտի «Մ. Ա. Բաշիլը և որդիք» առևտրական տան գլխաւոր գանձապահ Եգեր. բորայում ասում էին, որ Եգեր յախճալի է 1,000,000 մարկ: ասում էին, նախապէս, առևտրական տանը կը փակվի:

ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ, 9 ապրիլի: Ապրիլի 1—7-ը առանձին մասնաժողովը ստացել է մօտ 35,000 բուրժի: Այնպէս զիչը Ապրիլի 1-ին փողոցում մեծ հրդեհ պատահեց. անկէջներէ 8 հողի այրվեցան: Անաստոր, զենքաւալ-էլյանանտ լաբօն Մէդէմ՝ նշանակված է վարչապետի զենքաւալ-հանգապետի օգնական, թողնելով նրան սնանատօրի կոչման մէջ:

ՊԱՐԻՉ, 9 ապրիլի: Դաճմէյի թագաւորը ուղարկել է Պորտուգալի նախնադպարին մի նոր գրգռիչ նամակ, որով յայտնում է, թէ միջոցներ է ձեռք առել ֆրանսիական բոլոր պաշտակաւորները զինազնեւելու, երբ նրանք ձեռք կը տան իր երկրին: Դաճմէյի զօրքերը քիչ-քիչ մօտենում են ֆրանսիական պաշտակաւորներին:

ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ, 10 ապրիլի: Թագուհի Կայսրուհին, Մեծ Խնամուհի Կաթինա Ալեքսանդրովնայի հետ

և Մեծ Խնամն Միխայիլ Նիկոլաևիչ երեկ Գառնիյի ճանապարհ ընկան դէպի Ռուսաստանի հարաւը: Ֆրանսիական մինիստրը երեկ Մոսկովայի ճանապարհ ընկաւ դէպի Կրիմ:

ՖՐԱՆԿՖՈՐՏ, 10 ապրիլի: Բաշիլընրի տան գանձապահ Եգերի վաճառած գումարը հասնում է 1,700,000 մարկին: ասում են Եգեր մեծ ֆառներ կրեց հայել առևտուրից Բերլինում և Օրէստոյում, իսկ ֆառը մի քանի տարիների ընթացքում ծածկում էր կեղծ միջոցներով:

ԲԵՐԼԻՆ, 10 ապրիլի: Ֆրանսիական դեսպան Էրբէտ այսօր ճաշկերույթ տուեց ի պատիւ կոմս Շուպարովի:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՐԳԻ ԲՈՐՈՍԱ

Ապրիլի 8-ին

Լճորդի վրա 10 ֆունտ արծէ.	98	80	Կ.
Բերլինի վրա 100 մարկ	48	35	»
Պարիզի վրա 100 ֆրանկ	39	15	»
Ոսկի	7	90	»
Մարտային կուպոններ	157	25	»
Արծաթ	1	12	»
Բորայային դիսկոնտներ	41/2	51/2	»
Պետ. բանկի 5% տոմս 1 շրջանի	102	75	»
— — — — — 2-րդ	102	87	»
— — — — — 3-րդ	—	—	»
— — — — — 4-րդ	—	—	»
— — — — — 5-րդ	—	—	»
— — — — — 6-րդ	—	—	»
6% ոսկեայ ընտա	157	50	»
4% ոսկեայ փոխառութիւն	—	—	»
Արեւելեան 5% փոխառ.	1-ին շրջ.	—	»
— — — — — 2-րդ	102	—	»
— — — — — 3-րդ	103	25	»
Ներքին 5% առաջին փոխառութ.	237	—	»
— — — — — երկրորդ	219	50	»
Պետական երկաթուղային ընտա	103	87	»
5 1/2% ընտա	—	—	»
4% ներքին փոխառութեան	94	62	»
5% գրաւ. թղթ. ագն. կալ. բանկի	101	62	»
Ագն. կալ. բանկի փողոցային փոխառ.	—	—	»
Գրաւ. թղթ.	197	25	»
5 1/2% վկայակ. գրաւ. հող. բանկի	104	50	»
4 1/2% գրաւական թղթեր կալուած.	—	—	»
փոխ. կրեդիտ. ընկեր. միաս.	149	50	»
— — — — — թղթաղ.	101	—	»
Պետերբուրգի քաղաքային կրեդիտ.	—	—	»
ընկերութեան օրիգինալները.	101	25	»
Մոսկովայի քաղաք. օրիգինալներ.	101	12	»
Օրէստայի	101	87	»
Թիֆլիսի	—	99	»
Գրաւ. թղթ. Թիֆլիսի կալ. բանկի.	—	—	»
— — — — — Գոլժայի	—	—	»

Ս. Պետերբուրգի բորայայի արամադրութիւնը ամուր է:

Խաղաղութիւն-հրատարակող ԳԻՐԳՈՐ ԱՐՄԻՈՆԻ

Յ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ի Ն Ն Ե Ր

ՀՈԳԵՒՈՐ ԻՇԵՒԱՆՈՒԹԵԱՆ ԿԱՐԳԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲ նշանակված է ապրիլ ամսին 12-ին ս. պատարագից յետոյ, ժամը 12-ին, կատարել Մոզեու եկեղեցու նոր երեցփոխանի ընտրութիւնը: Ուստի յիշեալ եկեղեցու մեծ. ծխականները հրաւիրում են նշանակած օրը նոյն եկեղեցին՝ մասնակցելու ընտրութեանը, որ կայանալու է ս. Գայեանեան օր. զպրցի դահլիճում: Վերադառնալով Թիֆլիսի եկեղեցիների բարեկարգութեան՝ Թովհանէս քահանայ Մարտիրոսեան:

ՖԻՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՆԱԽԱԳԱՑՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
MESSAGERIES MARITIMES
(ՄԵՍՍԺԵՐԻ ՄԱՐԻՏԻՄ)

Կանոնաւոր և ուղղակի երթևեկութիւն ԼՕՆԴՈՆԻ և ԲԱԹՈՒՄԻ մէջ և փոխադարձ Ուրբաթ, 17/29 ապրիլի դուրս կը գնայ ԲԱԹՈՒՄԻՑ LE DOURO (ԴՈՐՈ) նաւը, նաւապետ BOUIS (ԲՈՒՍ) դէպի Կ. Պոլիս, Մարսէլ, Հալլը, Լոնդոն, մանկով և միջանկեալ նաւահանգիստները:
Ագէնները ԲԱԹՈՒՄԻՄ՝ ՄԱԼԱՎԱՅԻ, ԹԻՖԼԻՍԻՄ՝ ՀԵՋՈՒԲԵԱՆՑ, իսկ ԲԱԹՈՒՄԻ մէջ՝ ԳՈԼԳՈՒՍՑ:

BATEAUX A VAPEUR FRANCAIS N. PAQUET ET COM.
ՖԻՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՆԱԽԱԳԱՑՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ն. ՊԱԿԵ ԵՒ ԸՆԿ.

Շուգինաւորի կանոնաւոր և ուղղակի երթևեկութիւն ՄԱՐՍԵԼԻՑ դէպի ԲԱԹՈՒՄ, չորեքշաբթի օրերը, երկուշաբթի մի անգամ, չորեքշաբթի 25 դեկտեմբերից (6 յունվարից) սկսած և փոխադարձ
Բաթումից Մարսէլ, մանկով Տրապիզոն, Սամսոն, և Կ. Պոլիս:
ԲԱԹՈՒՄԻՑ ՇՈԳԵՆԱՆԵՐԸ ԴՈՐՈՍ ԵՆ ԳԱԼԻՍ
Չորեքշաբթի, 15/27 ապրիլի շոգինաւ ՄԻՆԳՐԵԼԻԱ նաւապետ ԲՕՇԷԼ
— 29 ապրիլի (11 մայիսի) — ԱՆԱՏՈԼԻԱ — ԳԱՐԻԳ
— 13/25 մայիսի — ԱՐՄԵՆԻԱ — ՏԻՖԼ
— 27 մայիսի (8 յունվարի) — ՄԻՆԳՐԵԼԻԱ — ԲՕՇԷԼ
և այլն, երկու շաբաթ մի անգամ, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ օրերը, 4 ժամին կէսօրից յետոյ:
Տօմսկների գները ուղղակի երթևեկութեան Բաթումից դէպի Պարիզ իսկական գնից պակեցրած են:
Տեղեկութիւնների համար ճանապարհորդների և բեռների մասին թող բարեհաճեն դիմել ընկերութեան ագէնտներին: ԲԱԹՈՒՄԻՄ՝ Կ. Գարանինին, Նաբեքէմայա, ԹԻՖԼԻՍԻՄ՝ Կ. Վիկտոր ԳԱՐՏՈՒՆ, Միջին-փողոցում, նախկին գնեկալ Տէր-Ասատուրովի տանը, ԲԱԳՈՒՄԻՄ, Սամսոն Դիլգարովին, Կոլբերկինսկայա հրապարակ, և ՆՕՎՈՐՈՍԻՑ՝ ՍԿՈՒՄ Կ. Լուի Բընօին:
(№ 124) 2—10 (Կ. Գ.)

ՊԱՆԱԽՈՆ ՏԵՐ-ՅԱԿՈՎ ԲԵԱՆԻ
ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ԻՇԵՒԱՆՈՒԹԻՒՆԻՑ ՀԱՍՏԱՏՎ ԱԾ.

ԳԻՄՆԱԶՆԱԿԱՆ ԵՒ ԲԵԱԼԱԿԱՆ ՀԻՆԳ ԴԱՍԱՐԱՆԵՐՈՎ
Ընդունում և պատրաստում է աշակերտներ գիմնազիայի, բէալական ուսումնարանի, Լազարեան ճեմարանի մինչև հինգերորդ դասարան. նորնպէս գէմէնի, տեխնիկական և այլ միջնակարգ ուսումնարանների համար:
Պանսիօնում աւանդում են՝ կրօն, հայոց եկեղեցական պատմութիւն, մեկնութիւն պատարագի հայոց, հայոց լեզու (հայերի համար), ռուսերէն, ֆրանսերէն, գերմաներէն, լատիներէն, յունարէն, վրացերէն, թուրքերէն լեզուներ, թուրքաւարձիւն, ալգեբրա, երկրաչափութիւն, ընդհանուր պատմութիւն, ռուսաց պատմութիւն, ընդհանուր աշխարհագրութիւն, Ռուսաստանի աշխարհագրութիւն, բնական պատմութիւն, նկարչութիւն, գրութիւն, խմբական երգեցողութիւն, երաժշտութիւն, պար, մարմնամարզութիւն:
Աշակերտներ ընդունվում են թօյակաւորներ, կիսաթօյակաւորներ և երթևեկներ:
Պանսիօնում դասախօսում են գիմնազիական և բէալական ուսումնարանի ուսուցիչներ:
Հասցէն. Тифлисъ, Сололаки, Вельяминовская улица, домъ № 11.
(№ 148) 12—20 (Գ.)

Մի ռուս ՕՐԻՈՐԴ ցանկանում է ստանալ մի ընտանիքում ԲՕՆԵԱՅԻ կամ ՏԸՆՏԵՍՈՒՀՈՒ պաշտօնը: Հասցէի մասին հարցնել «ՄՇԱԿԻ» խմբագրատանը:
№ 39 2—3

Մ. Ի. ՄԱՆԴԸԼ
ԹԻՖԼԻՍԻ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆԻԲ
ԳՈԼՈՎԻՆՍԿԻ ՊՐՈՍՊԵԿՏ, ՏՈՒՆ ՄԻՐԻՄԱՆՈՎԻ
Մօսկովայի առևտրական տունը պատիւ ունի ծանուցանելու յարգելի հասարակութեանը, որ ստացված է մեծ քանակութեամբ զանազան տեսակ զարնան և ամառվայ, իր սեփական գործարանում պատրաստած, տղամարդկանց և երեխայոց շորեր ամենավերջին ձևերի: Վաճառումը գործարանի գնեով է, առանց սակարկութեան (без запроса). Բոլոր ապրանքների գները զրկված են թերթիկների վրա և ոչինչ փոփոխութիւն չի լինի:
ՄՐՈՍԿՎԱՅԻ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏԱՆ ՀԱՄԱՐԱՐԱՄԱՐ՝ Ս. Ռ. ԴՈՎԼԱԹԵԱՆ
№ 32. 5—5

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱ
Բ Ա Յ Ց Ի Ի
ՎԷՊԻԿՆԵՐ ԵՒ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ
ՀԱՏՈՐ ԱՌԱՋԻՆ
Հեղինակի երիտասարդութեան պատկերով. գինն է 2 ռ., ճանապարհածախսով 2 ռ. 25 կ.
Ցանկացողները կարող են դիմել Հեղինակի այրիի հասցեով՝ Тифлисъ, Сергеевская ул. № 20, д. Лисицева, Анна Раффа և Կենտրոնական գրավաճառանոցին:
(№ 38) 2—3

ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՏԵՐԵԿԱԿԻՐ Վաճառականական դասակարգին պատկանող իւրաքանչիւր անձի համարու ՄԱՏՁԵԼԻ ՁԵՌՆԱՐԿ առևտրական հաշարարութիւնը առանց ուսուցչի օգնութեան ուսումնասիրելու համար:
Ս. ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆԻ
ՁԵՌՆԱՐԿ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀԱՇԻԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ
Տօկանների լրակատար աղեկահանքով, 1-ից մինչև 10,000 ռուբ. համար. 10/-ից մինչև 120/- Վաճառվում է եղբայր Մովսիսյանների բանկային գրասենյակում և հեղինակի մօտ. Тифлисъ, Нагорная ул., № 9. Օտարաքաղաքացիք դիմում են վերջին հասցեով՝ С. П. Ма- нуэляну:
Գինն է 1 ռուբլի: Փօստի ծախս 21 կ. Գրառվածառներին զիւում կը լինի: 85—150 (91—№ 95)

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ Վ. ԳՐԻՎՆԱԿԻ զեղազորական մագաղիսում
ՍՍԱՅՎԱԾ ԵՆ քրիստական ՆԵՐԿԵՐ Զատիկի ձուերը ներկելու համար, ՄԵՏԱԼԱԿԱՆ կապարներում, նոյնպէս և ուրիշ տեսակ ամենամանրաւ ՆԵՐԿԵՐ, որոնք ներկում են հաստաւ և զեղեղիկ զոյններով, առանց ձեռքերը կեղտոտելու: Տրվում են հրահանգներ: Կան մագաղիսում Զատիկի խճորեղեկներին համար ՎԱՐԿԻ և ԼԻՄՈՆԻ իւղեր, ՎԱՆԻ, ՇԱՖՐԱՆ, ԿԱՐԴԱՄՈՆ (գարեջին) և այլ անհրաժեշտ նիւթեր:
Մագաղիսում ծախվում է սեփական լաբորատորիայում պատրաստած ՕԴԵԿՈԼՈՆ:
(№ 34.) 7—10

(№ 19) Գ. Գ. ԼԱՐՇԷԻ ՍԵՐՄԵՐԻ ՊԱՀԵՍՈՒՄ
Միխայիլովի կամուրջի վրա, մագաղին № 174, ՍՏԱՅՎ ԱԾ ԵՆ ԹԱՐՄ ՍԵՐՄԵՐ
ՄԵՐ ԲԱՆՁԱՐԵԼԵՆՆԵՐԻ ԵՒ ՄԱԳԻԿՆԵՐԻ
Պրէյսկուրսաները ուղարկվում են ձրիապէս: 18—25

ԿԱՇՈՒ ՆՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԹԻՖԼԻՍԻՄ
Ս. ԶԱՐԳԱՐԵԱՆՑ, Փ. ՎԱՐԴԱԶԱՐԵԱՆՑ ԵՒ ԸՆԿ.
պատրաստում է
ՊՈԼՈՒՎԱԼ, ՍՏԵԼԿԱ, ՊԱԴՕՇ
ը ն ա ի ը ա ե ս ա կ ն ե ը ի
Պայմանների մասին դիմել գործարանը ԵՐԵՒԱՆԵԱՆ ՇՕՄԵԻ վրա, դաստափի մօտ:
№ 32. 8—10 (Կ. Գ.)